

WIADOMOŚCI NORMALIZACYJNE

Od niniejszego numeru począwszy Biuletyn MERA-PIAP będzie zawierał stały dział pt. "Wiadomości normalizacyjne". Zadaniem jego będzie informowanie o działalności normalizacyjnej Branżowego Ośrodka Normalizacji MERA-PIAP w zakresie opracowań krajowych i zagranicznych. Informacje będą dotyczyć:

- a) opracowań krajowych, w tym projektów Polskich Norm, Branżowych Norm, Zakładowych Norm, referatów normalizacyjnych, analiz normalizacyjnych oraz prac typizacyjnych,
- b) współpracy w ramach Rady Wzajemnej Współpracy Gospodarczej,
- c) współpracy w ramach Międzynarodowej Komisji Elektrotechnicznej (IEC) oraz Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej (ISO).

OPRACOWANIA KRAJOWE

Branżowy Ośrodek Normalizacji MERA-PIAP jest odpowiedzialny za działalność normalizacyjną w branży automatyki i aparatury kontrolno-pomiarowej. Kierunki rozwoju działalności normalizacyjnej wytyczają prace analityczno-badawcze dla poszczególnych grup wyrobów, określające najpilniejsze potrzeby z rozłożeniem zadań normalizacyjnych na kilka lat naprzód. Opracowany "Program kompleksowego pokrycia normami branży automatyki i aparatury pomiarowej POLMATIK" na lata 1974-1980 zawiera 296 pozycji. W ramach systemu POLMATIK nastąpiło scalenie automatyki i pomiarów, dziedzin coraz bardziej przenikających się w miarę postępu i rozwoju techniki, a dotychczas rozdzielonych organizacyjnie i normalizacyjnie. W związku z tym zaszła konieczność znowelizowania:

- PN-71/M-42020 Automatyka przemysłowa. Krajowy System Automatyki. Wymagania.
- PN-71/M-42021 Automatyka przemysłowa. Krajowy System Pomiarów. Wymagania i badania.

Na ich miejsce powstała nowa norma: PN-75/M-42020 Krajowy System Automatyki i Pomiarów POLMATIK. Ogólne wymagania i badania. Ustala ona ogólne wymagania i badania urządzeń technicznych wchodzących w skład Krajowego Systemu Automatyki i Pomiarów. Norma ta podaje podstawowe określenia z tej dziedziny nie objęte normą terminologiczną PN-70/M-42000 oraz:

- a) wymagania metrologiczne,
- b) wymagania konstrukcyjne,
- c) wymagania środowiskowe i użytkowe,
- d) sygnały informacyjne,
- e) wymagania odnośnie znaku towarowego systemu POLMATIK,
- f) warunki pakowania, przechowywania i transportu.
- g) program badań i sposób ich prowadzenia.

W roku 1974 opracowano również "Analizę stanu i potrzeb normalizacji w zakresie elementów pneumatycznych". Obszerność zagadnienia objętego POLMATIKiem w ramach siedmiu systemów sprawiła, że analizę tę rozdzielono na siedem analiz cząstkowych zgodnie z podziałem przyjętym w POLMATIKu. Analizy te obejmują systemy:

1. INTEPNELOG - urządzenia przetwarzające pneumatyczne dyskretne z częściami ruchomymi średnociśnieniowe;
2. INTEPNEDYN - urządzenia przetwarzające pneumatyczne dyskretne z częściami ruchomymi wysokociśnieniowe;
3. INTEFLUID - urządzenia przetwarzające pneumatyczne dyskretne strumieniowe;
4. INTEPNEAN - urządzenia przetwarzające pneumatyczne dyskretne analogowe;
5. INTEPNERG - urządzenia zasilające pneumatyczne;
6. MOTOPNEM - urządzenia wykonawcze średnociśnieniowe;
7. MOTOPNEDYN - urządzenia wykonawcze wysokociśnieniowe.

Na podstawie wyżej wymienionych analiz cząstkowych opracowano wnioski w postaci konkretnych tytułów norm i terminów ich opracowania.

Informacje na temat pozostałych norm opracowanych przez Branżowy Ośrodek Normalizacji MERA-PIAP w 1974 r. będą się ukazywać w miarę ich ustanawiania i publikowania przez Wydawnictwa Normalizacyjne.

PRACE TYPIZACYJNE I UNIFIKACYJNE

Podstawową pracą unifikacyjną w branży są założenia Krajowego Systemu Automatyki i Pomiarów POLMATIK. Prace unifikacyjne i typizacyjne są prowadzone zgodnie z programem na lata 1971 - 1975, opracowanym na podstawie planu problemu węzłowego 06.4.1 i Krajowego Systemu Automatyki i Pomiarów oraz aktualnych potrzeb.

Do chwili obecnej opracowano:

1. Program prac typizacyjnych w zakresie Krajowego Systemu Automatyki i Pomiarów na lata 1971 - 1975;
2. Założenia Krajowego Systemu Automatyki i Pomiarów POLMATIK;
3. Typizację i unifikację prędkościomierzy (karta typizacji konstrukcji nr 001 oraz zastępująca ją 004);
4. Typizację regulatorów ciśnienia bezpośredniego działania BRU (karta nr 002);
5. Typizację regulatorów temperatury bezpośredniego działania BTO (karta nr 003);
6. Zunifikowany typoszereg wodomierzy domowych (karta nr 005);
7. Typoszereg elektronicznych regulatorów temperatury typu RE-1...RE-4 (karta nr 006);
8. System analogowych elementów automatyki pneumatycznej INTEPNEAN - -PNEFAL 3 (karta nr 007);
9. MERALOG. System wielowejściowych membranowych elementów logicznych z tworzywa sztucznego (pracujących na średniociśnieniowym pneumatycznym sygnale dwuwartościowym) (karta nr 008);
10. Mechanizmy przekładniowe ciśnieniomierzy wskazujących w obudowach okrągłych (karta nr 010);
11. System aparatury strunowej;
12. System pneumatyczny automatyki strumieniowej;
13. System pneumatyczny wysokociśnieniowych elementów logicznych i sterujących;
14. System urządzeń elektrycznej automatyki analogowej INTELEKTRAN

w wersji modułowej i aparatuwej.

Dalsze prace typizacyjne będą prowadzone w oparciu o program na lata 1971 - 1975 oraz o aktualne potrzeby, wynikające z rozwoju Krajowego Systemu Automatyki i Pomiarów POLMATIK. Niezależnie od tego Zjednoczenie Przemysłu Automatyki i Aparatury Pomiarowej MERA prowadzi akcję opracowywania katalogów zunifikowanych elementów i podzespołów na potrzeby całej branży. Będą one wykorzystane przy wyspecjalizowywaniu zakładów produkujących półwyroby oraz przez użytkowników wyrobów naszej branży. Pierwszym etapem będzie opracowanie katalogów (prace w toku), a następnie wytypowanie producentów.

WSPÓŁPRACA W RAMACH RWPG

W ramach RWPG Branżowy Ośrodek Normalizacji MERA-PIAP współpracuje z Sekcją nr 8 Stałej Komisji Maszynowej RWPG, Sekcją nr 3 Stałej Komisji Przemysłu Radiowego i Elektrotechnicznego oraz ze Stałą Komisją Normalizacyjną i Instytutem Normalizacji.

W ramach Sekcji nr 8 Stałej Komisji Maszynowej RWPG opracowano dotychczas 53 zalecenia normalizacyjne przy współudziale Strony Polskiej jako autora bądź opiniodawcy. Polska jest autorem trzech opracowywanych obecnie tematów oraz bierze udział w opracowywaniu 16 innych tematów jako opiniodawca.

WSPÓŁPRACA W RAMACH MIĘDZYNARODOWEJ KOMISJI ELEKTROTECHNICZNEJ ORAZ MIĘDZY NARODOWEJ ORGANIZACJI NORMALIZACYJNEJ

W ramach IEC Branżowy Ośrodek Normalizacji MERA-PIAP jest odpowiedzialny za współpracę Polski z Komitetem Technicznym nr 65, w którego obradach bierzemy bezpośredni udział. Poprzez Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Pomiarów i Automatyki Elektronicznej we Wrocławiu współpracujemy z Komitetem Technicznym nr 66, oraz Podkomitetem Technicznym nr 13 IEC, zaś poprzez

Kombinat DELTA-HYDRAL i Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Podstaw Technologii i Konstrukcji Maszyn z Komitetem Technicznym nr 131 i Komitetem Technicznym nr 10 ISO.

Komitet nr 131 ISO prowadzi swoją działalność w kilku podkomitetach, z których trzy opracowują tematykę leżącą ściśle w kompetencjach naszego Ośrodka. Analogicznie układa się współpraca w ramach Komitetu Technicznego nr 10, w którym istnieje jeden podkomitet zajmujący się zagadnieniami naszej branży. W obu przypadkach opiniujemy dokumenty nadesłane do naszego Instytutu. Opinie Branżowego Ośrodka Normalizacji stanowią podstawę do opracowania stanowiska strony polskiej.

Oprac. inż. T. Orlof